

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula De Principio quod & quo. Principium quo praesupponit principium quod. Nullum principium quo est sine principio quod.

urn:nbn:de:bsz:31-102400

REGULA

*De Principiò quod & quò.**Principium quo presupponit principium
quod. Vel:**Nullum principium quo est sine principio
quod.*

I.

Potest hoc inductione probari: Anima est principium quo actus vivendi, sentiendi, intelligendi; calor est principium quo ustionis; manus ut & clavus est principium quo gubernationis navis. At in omnibus hisce conspicuum est principium quod; illic enim est ignis v. g. isthic gubernator, hic homo; ignis enim calore urit, gubernator manu & clavò gubernat, homo est principium quod anima vivit, sentit, intelligit; nec monstrari potest exemplum, in quò principium quo reperitur sine principio quod.

II. Quin ex ipsa vocum significatione res liquere videtur: Hòc ipsò enim, quod dicimus, aliquid esse principium quo cujuscunque operationis aut passionis, significamus esse aliquid, quod eò operetur aut patiat.

III. Nonnemo in *Compendiò Pneumatico* cap. III. ita philosophatur: *Siccine anima separata, quia suppositum non est, non aget, cum actiones sint suppositi?* R. *Actiones sunt suppositis*

KK 2

ur

ut Principii QUOD; anima verò est principium actionis, ut QUO; Unde non repugnat ei operatio: nam summum bonum est actio animi. Cœnimb. tract. de anim. separ. disp. IV. art. I. ad p.

IV. Hæc cum legeremus, suggestit se nobis, quam proposuimus Regulam, quæ adversatur ei, quod præcipuum est, & in quò solutio dubii vertitur: nempe animam separatam esse principium quo actionum suarum. Si enim anima separata est principium quo operationum, necesse est, dari aliquid eâ distinctum, quod sit earundem principium quod, quia nullum principium quo sine principio quod. Sed non datur aliquid animâ separatâ distinctum, quod sit principium quo operationum. E. Anima non est principium quo operationum. Minoris veritas ita ostenditur: Si datur aliquid ab anima separatâ distinctum, quod sit principium quo operationum ejus, illud aut est homo, quem olim constituit, sive cujus olim forma fuit; aut est Deus concurrens ad operationes ejus tamquam causa universalis: Aliud enim excogitari non potest, quod sit principium quo operationum ejus. Sed neque est homo, cujus olim forma fuit: quia cum ille mortuus sit, tum non existit. At quod non est, quomodo ambulat aut intelliget? Neque etiam est Deus: quia operationes animæ separatæ secundum illum

ipsum Automus, sunt in se illarum actus per illam animæ separatam esse vel gere nulli potest, vel, quod est intelligi non Deo.

D E

Ab inter

Anegatio
nem in

I. Harum rem illustrat, habet filium, ut ibi M. doctus evadit, debaculat, nec per Sempronium

ipsum Autorem, cujus sententiam jam excuti-
mus, sunt intellectio & volitio; sed si Deus ef-
set illarum actionum principium quod, diceret-
tur per illam intellectionem & volitionem a-
nimæ separata Deus intelligere, quod absur-
dum esse vel inde claret, quod verbum intelli-
gere nulli potest tribui, nisi cui intellectio in-
est, vel, quod intellectionem in se elicit. At a-
ctus intelligendi animæ separata animæ inest,
non Deo.

DE CAUSA FINALI.

REGULA I.

*Ab intentione finis ad ejus executionem
non valet consequentia.*

Et quæ ex illâ fluit,

II.

*Anegatione consecutionis finis ad negatio-
nem intentionis ejusdem non valet
consequentia.*

I. Harum Regularum veritas ut pateſcat,
rem illustrabimus exemplô. V. g. Sempronius
habet filium Titium, quem ad Academiam mit-
tit, ut ibi Musis operâ navet, quò aliquando vir
doctus evadat. Verùm Titius tempus & sum-
tus debacchandô & comessandô pessimè per-
dit, nec unquam de literis cogitat. Hic sane
Sempronius, ut Titius diligenter literis incum-
beret,

KK 3

beret,